

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

16 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Boico Victor,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocații Duca Denis și Chiriac Stela în numele inculpatei Grisman Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Grisman Liliana xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.06.2018 – 20.11.2018;

Instanța de apel: 12.12.2018 – 10.07.2019;

Instanța de recurs: 02.10.2019 – 10.12.2019;

Instanța de apel: 20.01.2020 – 22.09.2020;

Instanța de recurs: 24.11.2020 – 16.11.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 20 noiembrie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art.364¹ Cod de procedură penală, Grisman Liliana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ceea ce constituie 50 000 lei.

În temeiul art.85 și 87 Cod penal, pentru cumul de sentințe, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani, și amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ceea ce constituie 50 000 lei, pedepse ce urmează a fi executate separat.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Grisman Liliana, la data de 08 mai 2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella - 17” din mun. Bălți, str. Bulgară 136, acționând cu intenție și din interes material, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse și anume: un pachet de semințe „San Sanîci” la preț 9,69 lei, condimente „Every Day” 3 bucăți la preț de 9,40 lei fiecare, în total 28,20 lei; fulgi de ovăz „Casca-Minutca” 5 bucăți la preț de 5,45 lei fiecare, în total 27,45 lei; săpun de rufe „Duru” 1 bucată la preț de 28,99 lei; anti mucegai „Sano” 3 bucăți la preț de 58,99 lei fiecare, în total 176,97 lei; soluție pentru veselă „Morning Fresh” 2 bucăți la preț de 32,79 lei fiecare, în total 65,58 lei; gel de duș „Nivea” 1 bucată la preț de 78,99 lei; absorbante „Carefree” 1 bucată la preț de 39,49 lei; clătitor de gură „Listerine” 1 bucată la preț 48,99 lei, clătitor de dinți „Sensodyne” 1 bucată la preț 92,99 lei; periuță de dinți „Paradontax” 1 bucată la preț de 67,79 lei; periuță de dinți „Colgate” 1 bucată la preț de 55,99 lei; șampon „Syoss” 2 bucăți la preț de 47,99 lei fiecare, în total 95,98 lei; deodorant „Dove” 2 bucăți la preț de 54,99 lei fiecare, în total 109,98 lei; spumă Nivea 1 bucată la preț de 54,99 lei; șampon „Gliss Kur”

1 bucată la preț de 54,99 lei; deodorant Rexona 1 buc la preț de 49,99 lei; șampon „Syoss” 1 bucată la preț de 47,99 lei; aparat de ras „Dorco Shai” 1 bucată la preț de 184,99 lei; deodorant „Nivea” 1 bucată la preț de 51,99 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; pastă de dinți „Colgate” 1 bucată la preț de 37,49 lei; șampon „Clear,, 3 bucăți la preț de 91,99 lei fiecare, în total 275,97 lei; deodorant spray „Nivea” 1 bucată la preț de 51,99 lei; gel de duș „Nivea” 2 bucăți la preț de 52,99 lei fiecare, în total 105,98 lei; balsam „Syoss” 3 bucăți la preț de 80,99 lei fiecare, în total 242,97 lei; deodorant „Dove” 1 bucată la preț de 54,99 lei; tampoane „OB” 1 bucată la preț de 54,99 lei; loțiune „Nivea” 1 bucată la preț de 65,99 lei; deodorant „Rexona” 4 bucăți la preț de 49,99 lei fiecare, în total 199,96 lei; deodorant stick „Rexona” 1 bucată la preț de 49,99 lei; soluție „Vanish” 2 bucăți la preț de 61,49 lei fiecare, în total 122,98 lei; „Vanish” lichid 1 bucată la preț de 61,49 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; spumă de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 54,99 lei; deodorant „Nivea” 2 bucăți la preț de 51,99 lei fiecare, în total 103,98 lei; deodorant „Dove” 2 bucăți la preț de 54,99 lei fiecare, în total 109,98 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; gel de duș „Palmolive” 1 bucată la preț de 70,99 lei; detergent „Frosch” 1 bucată la preț de 27,99 lei; balsam de ras „Nivea” 2 bucăți la preț de 130,99 lei fiecare, în total 261,98 lei; soluție pentru veselă 2 bucăți la preț de 32,79 lei fiecare, în total 65,58 lei; vopsea „Palette” 3 bucăți la preț de 48,99 lei fiecare, în total 146,97 lei; gel- Ceară „Taft” 2 bucăți la preț de 70,99 lei fiecare, în total 141,98 lei; burete „Freken Bock” 1 bucată la preț de 19,99 lei; condiționar „Semana” 1 bucată la preț de 56,49 lei; cana „Nordic” 2 bucăți la preț de 31,99 lei fiecare, în total 63,98 lei; ceai Lipton 1 bucată la preț de 29,99 lei, cauzând astfel, întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 4163,49 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, Grisman Liliana, la data de 22.04.2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella-17”, amplasat pe str. Bulgară 136 mun. Bălți continuânduși acțiunile criminale, acționând cu intenție și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: icre cu crevete 1 bucată la preț de 42,99 lei; mezel „Mortadella” cu olive 1 bucată la preț de 39,99 lei; gel de duș „Nivea Hidratant” 1 bucată la preț de 78,99 lei; balsam „Syoss” 3 bucăți la preț de 80,99 lei fiecare, în total 242,97 lei; șampon „Clear” 1 bucată la preț de 91,99 lei; pastă de dinți „Splat” 1 bucată la preț de 45,99 lei; cremă pentru față „CJ Bio” 1 bucată la preț de 58,99 lei; bomboane „Iarche” 1 pachet la preț de 14,99 lei; brânză topită „President” la preț de 33,79 lei; salam „Codru” 0,374 gr. la preț de 46,07 lei; spată de porc dezosată „Natur” 4,58 kg, la preț de 357 lei; friptură de porc „Natura” 4,064 kg la preț de 363,69 lei; ridiche 0,896 gr. la preț de 17,91 lei, cauzând astfel, întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 1469,97 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, Grisman Liliana, la data de 06.05.2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella - 17”, amplasat pe str. Bulgară 136, mun. Bălți acționând cu intenție directă și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: vin „Isabella” 2 bucăți la preț de 35,99 lei fiecare în total, suma de 71,98 lei; deodorant „Rexona” 1 bucată la preț de 49,99 lei; tampoane „OB” 1 bucată la preț de 54,99 lei; periută de dinți „Paradontax” 1 bucată la preț de 67,79 lei; deodorant Rexona 2 bucăți la preț de 49,99 lei fiecare, în total 99,98 lei; set de farfurii „Prostand” 1 bucată la preț de 17,99 lei; cafea „Jardin” 1 bucată la preț de 63,99 lei; semințe „San Sanîci” 1 bucată la preț de 9,69 lei, vin „Cabernet” la preț de 35,99 lei; condimente „Rolton” la preț de 59,97 lei; bere „Tuborg” 1 bucată la preț de 17,99 lei; semințe „San Sănîci” 1 bucată la preț de 9,69 lei; bere Tuborg 1

bucată la preț de 17,99 lei; șervețele „Freken Bok” 1 bucată la preț de 34,49 lei; folie de aluminiu 1 bucată la preț de 20,60 lei; cană „Nordic” 1 bucată la preț de 31,99 lei; șervețele umede 1 bucată la preț de 11,29 lei; crenvurști de vită 1,276 kg la preț de 132,69 lei; safalade Porcovită 1,276 kg la preț de 127,97 lei; salam Moldovenesc 0,476 gr la preț de 58,07 lei; spată de porc 3,078 kg la preț de 240 lei; spată de porc 3,078 kg la preț de 240,05 lei; costiță de porc 169,18 lei; friptură de porc 1,816 kg la preț de 162,51 lei; fileu de găină 2.000 kg la preț de 123,98 lei; fileu de găină 3.104 kg la preț de 192,42 lei, cauzând astfel întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 2123,34 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, Grisman Liliana, la data de 28.04.2018, pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella – 17”, amplasat pe str. Bulgară 136, mun. Bălți, acționând cu intenție directă și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber, a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: vopsea „Palette” 2 bucăți la preț de 59,99 lei fiecare, în total 120 lei; condimente „Rolton” 1 bucată la preț de 19,99 lei; bere „Tuborg” 1 buc la preț de 17,99 lei; soluție pentru mobilă „Brait” 1 buc la preț de 45,49 lei; soluție pentru veselă „Morning Fresh” 1 bucată la preț de 32,79 lei; cremă de față „CJ Elio” 1 bucată la preț de 58,99 lei; set pentru manichiură 1 buc la preț de 64,99 lei; anticalcar 1 bucată la preț de 64,99 lei; gambe de găină 2,024 kg la preț de 88,02 lei; safalade Porcovită 1,216 kg la preț de 121,95 lei; tocătură de găină masa 0,988 gr., la preț de 67,17 lei; friptură de porc masa 2,824 kg la preț de 252,72 lei; servelat cu coniac masa 0,324 gr., la preț de 40,50 lei; saleami Premium masa 0,324 gr., la preț de 48,76 lei; crenvurști Lacta masa 0,696 gr. la preț de 72,03 lei; friptură de porc masa 1,180 kg la preț de 105,60 lei; mango masa 0,372 gr. la preț de 22,32 lei; brânză Prezident 1 buc la preț de 26,29 lei; condimente „Rolton” 1 buc la preț de 5,29 lei, cauzând astfel, întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de 1276 lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Astfel, în perioada 22.04.2018 – 08.05.2018, Grisman Liliana a sustras bunuri în valoare totală de 9032,80 lei.

Drept urmare, prin acțiunile sale intenționate, Grisman Liliana a comis infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lilianeii Grisman, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, a-i stabili pedeapsa de 2 ani închisoare.

În temeiul art.85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, a-i stabili Lilianeii Grisman pedeapsa definitivă de 4 ani și 3 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

În motivarea cererii de apel, procurorul a invocat că instanța de fond examinând cauza penală în baza art.364¹ Cod de procedură penală, corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept calificând acțiunile infracționale ale Lilianeii Grisman în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, însă a aplicat acesteia pedeapsa cu amendă, pe care o consideră prea blândă și contrară prevederilor art.75 Cod penal.

A indicat procurorul, că instanța de fond nu ar fi ținut cont de faptul că inculpata anterior a fost condamnată în baza art.190 alin.(2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, conform art.90 Cod penal, însă aceasta fiind în termenul de probă, fiind predispusă la activitate infracțională a mai comis o infracțiune contra patrimoniului.

Reieșind din circumstanțele cazului și ținând cont de scopul pedepsei penale, procurorul a opinat că scopul pedepsei penale de reeducare a inculpatei va putea fi atins numai prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, iar pedeapsa aplicată acesteia este vădit neproportională acțiunilor inculpatei și urmărilor produse.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2019, apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în această parte și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Grisman Liliana a fost condamnată în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de Grisman Liliana, apreciind probele examinate, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură civilă, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine, că Grisman Liliana a comis infracțiunea imputată și că acțiunile ei au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod Penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Cu privire la legalitatea pedepsei, instanța de apel a menționat că instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de modul de comitere a infracțiunii, mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită (patrimoniul persoanei), natura și gravitatea rezultatului produs, a altor consecințe a infracțiunii, motivul săvârșirii și scopul urmărit, precum și de conduita inculpatei după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială a acesteia, stabilindu-i o pedeapsă inechitabilă pentru infracțiunea comisă.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a ținut cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatei și anume: că aceasta a comis cu intenție directă o infracțiune mai puțin gravă anterior fiind condamnată prin sentința Judecătorei Bălți din 10 mai 2016 și decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, iar în baza art.90 Cod penal, fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu stabilirea perioadei de probațiune de 3 ani, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, se caracterizează pozitiv, este angajată în câmpul muncii la CMF nr. 5, are la întreținere un copil minor, se căiește sincer de cele comise, alte circumstanțe atenuante sau agravante nefiind reținute.

Instanța de apel a notat că prima instanță, nu a ținut cont de atitudinea de ignorare totală a inculpatei a respectului față de lege, comportamentul negativ al acesteia în societate, față de bunurile altei persoane, că infracțiunea comisă de inculpată prezintă un cumul de acțiuni ilicite, care au prejudiciat SRL „Moldretailgroup” cauzându-i în perioada 22.04.2018-08.05.2018 o

pagubă materială în sumă de 9032,90 lei, iar pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, este una prea blândă în coraport cu fapta prejudiciabilă comisă și nu își va atinge efectul scontat.

A indicat instanța de apel că scopul pedepsei penale va fi atins prin aplicarea în privința inculpatei Grisman Liliana a unei pedepsei de 2 ani închisoare, iar potrivit art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, prin adăugarea parțială a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, i-a stabilit inculpatei o pedeapsă definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

Continuând operațiunea de individualizare a pedepsei, instanța de apel a reținut că inculpata s-a căit sincer și a restituit prejudiciul cauzat. A reținut în privința acesteia circumstanța excepțională - că are la întreținere un copil minor (a.n. xxxx), care este diagnosticat cu xxxx, fiind necesar tratament xxxx, crescându-l și educându-l de una singură, fiind divorțată.

Pe cale de consecință, instanța de apel a conchis că nu este rațional ca inculpata să execute pedeapsa reală cu închisoare și că este posibil de a-i mai acorda încă o șansă acesteia, aplicând prevederile art.90 Cod penal prin suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 3 ani, considerând că pedeapsa stabilită este una echitabilă în raport cu fapta comisă, inclusiv în ce privește și termenii pedepselor, prin care se va obține corectarea și reeducarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către aceasta.

Astfel, instanța de apel a considerat că apelul procurorului urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri în latura pedepsei.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar și invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie exclusă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatei.

În motivarea recursului, procurorul a indicat că, instanța de apel, cu toate că a admis apelul procurorului, a pronunțat o decizie ilegală și pasibilă casării parțiale. Consideră recurentul că instanța de apel la aplicarea pedepsei în privința inculpatei nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, stabilind o pedeapsă inequitabilă pentru infracțiunea comisă.

Astfel, instanța de apel nu ar fi ținut cont de faptul că inculpata anterior a fost condamnată în baza art.190 alin.(2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe termen de 3 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, conform art.90 Cod penal, însă aceasta cu toate că s-a căit de cele comise anterior, din nou a ignorat total respectul față de lege, dând dovadă de un comportament negativ în societate, față de bunurile altei persoane, ceea ce indică că pedeapsa stabilită acesteia inevitabil va duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Instanța de apel urma să concluzioneze, că deși inculpata era în prezența unor situații care urmau să o împiedice la continuarea activității criminale ca – educarea și întreținerea de una singură a unui copil minor bolnav, că deține un loc de muncă în centrul medicilor de familie, fiind anterior condamnată cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, nu a făcut concluziile respective, iar stabilirea repetată în privința ei a pedepsei cu închisoarea cu suspendarea executării ei, este o soluție vădit ilegală și lipsită de temei.

Recurentul a mai menționat că soluția ilegală a instanței de apel a generat aplicarea în privința inculpatei a unei măsuri de pedeapsă prea blândă, iar practica judiciară, inclusiv în

cazul din speță demonstrează că astfel de soluții nu sunt suficiente nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Comportamentul inculpatei prin comiterea infracțiunii fiind în termenul de probă, cu sustragerea unui număr excesiv de mare de bunuri într-un loc public, în prezența problemelor grave de sănătate a copilului, urma să convingă instanța de apel că aceasta nu a mers pe calea corijării.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 decembrie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat, casată parțial decizia Colegiului penal a Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2019, în partea stabilirii pedepsei inculpatei, și dispusă rejudecarea cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată. În rest, dispozițiile deciziei recurate, au fost menținute.

6.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a reținut că, din conținutul deciziei rezultă că instanța de fond la examinarea cauzei, a aplicat inculpatei pedeapsa cu amendă, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, neținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celei vinovate, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

La fel, instanța de recurs ordinar a constatat că instanța de fond în partea introductivă a sentinței la datele privind identitatea inculpatei a indicat că aceasta a fost „anterior rejudecată, anterior judecat”, după care, la fel contrazicându-se, în partea descriptivă a sentinței și anume la individualizarea pedepsei a indicat că inculpata „anterior nu a fost condamnată” după care a indicat că „Grisman Liliana anterior a fost condamnată prin sentința Judecătoriei Bălți din 10.05.2017, în baza art.190 alin.(4) Cod penal la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani”.

În descriptivul sentinței, instanța de fond constatând necesitatea aplicării prevederilor art.85 Cod penal, face trimitere la sentința Judecătoriei Bălți din 10.05.2017, prin care Grisman Liliana a fost condamnată în baza art.190 alin.(4) Cod penal la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani, pe când în dispozitiv nu se indică sentința în baza căreia se dispune cumulul de sentințe.

La aplicarea prevederilor art.85 Cod penal, nu a ținut cont instanța de fond, că sentința Judecătoriei Bălți din 10.05.2016, a fost modificată prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, prin care Grisman Liliana a fost condamnată în baza art.190 alin. (2) Cod penal la închisoare pe un termen de 4 ani cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de 3 ani în baza art.90 Cod penal.

Examinând apelul declarat de către acuzatorul de stat, instanța de apel corect a dispus admiterea apelului declarat de acuzatorul de stat. A aplicat inculpatei Grisman Liliana pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani. În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, la pedeapsa stabilită a adăugat parțial din pedeapsa stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, stabilindu-i inculpatei Grisman Liliana pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

Totodată, instanța de apel, fără a ține cont de prevederile art.90 alin.(1¹) Cod penal și fără a da o motivare corespunzătoare, a aplicat în privința inculpatei prevederile art.90 Cod

penal și a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 3 ani.

Instanța de apel, fără a face referire la prevederile art.79 alin.(1¹) Cod penal, a pus la baza soluției sale de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatei, circumstanța excepțională, precum că acesta are la întreținere un copil minor (a.n.xxxx), care a fost diagnosticat cu xxxx, fiind necesar tratament xxxx, că educă și crește singură copilul minor, că este divorțată, motiv pentru care a conchis că nu este rațional ca inculpata să execute pedeapsa reală cu închisoare.

De altfel, în sensul prevederilor art.90 Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea ei.

Instanța de recurs ordinar a constatat că soluția instanței de apel este una superficială or, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

În acest caz, instanța de apel era obligată să argumenteze motivat circumstanțele cauzei considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana inculpatei ele servesc temei pentru aplicarea separată a art.90 Cod penal, mai ales având în vedere condamnarea anterioară a acesteia.

Din raționamentele prezentate de instanța de apel, care au dus la aplicarea art.90 Cod penal în privința inculpatei, se desprinde că instanța nu a separat circumstanțele nemijlocite care au condiționat aplicarea efectului suspensiv al executării pedepsei în privința inculpatei Grisman Liliana. Pe când legea procesual-penală, în termeni exhaustivi relevă în art.90 alin. (1) Cod penal că: „Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune ...”.

Instanța de judecată poate stabili că scopul pedepsei penale poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, însă în formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea acesteia, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea acestuia, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta și reeduca fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea în acest sens, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de apel.

Mai mult ca atât, instanța de apel a indicat că *„atitudinea de ignorare totală de către inculpată a respectului față de lege, comportamentul negativ al acesteia în societate, față de bunurile altei persoane, valoare și drept ocrotit de stat, indică asupra faptului că pedeapsa aplicată acesteia sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale [...] este una prea blândă în coraport cu fapta prejudiciabilă comisă și nu va atinge scopul scontat ca măsură de pedeapsă”* că *„pedeapsa este echitabilă numai atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor acestuia, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite*

și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune” însă, ulterior aplicându-i pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 2 ani, pentru infracțiunea săvârșită (art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal), contrazicându-se a indicat că *„nu este rațional ca aceasta să execute pedeapsa reală cu închisoare, fiind de părere că este posibil de a-i mai da o șansă și a aplica în privința acesteia a prevederilor art.90 Cod penal, stabilindu-i perioada de probațiune de 3 ani, astfel această pedeapsă fiind echitabilă în raport cu fapta comisă, inclusiv în ce privește și termenii pedepselor, prin care se va obține corectarea și reeducarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către aceasta”* .

Astfel, instanța de recurs ordinar a constatat că, deși procurorul în apelul declarat a invocat că anterior inculpatei i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoare, executarea căreia a fost suspendată pentru un termen de probațiune de 3 ani și că această pedeapsă nu și-a atins scopul, inculpata continuând activitatea infracțională, totuși instanța de apel, fără a da o motivare corespunzătoare asupra motivelor condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, a dispus suspendarea executării pedepsei în privința inculpatei.

Din aceste considerente instanța de recurs a conchis că instanța de apel nu a dat o motivare corespunzătoare, prin prisma prevederilor art.art.61, 75 Cod penal, soluției adoptate.

Reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs a ajuns la concluzia că decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, în partea stabilirii pedepsei inculpatei, și dispusă rejudecarea cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată. În rest, dispozițiile deciziei recurate, au fost menținute.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2020, apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în această parte și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Grisman Liliana a fost condamnată în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 3 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

7.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a consemnat că, infracțiunea incriminată inculpatei Grisman Liliana, conform art.16 alin.(3) Cod penal, se încadrează în categoria infracțiunilor mai puțin grave. Infracțiunea prevăzută la art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, în comiterea căreia s-a constatat vinovăția inculpatei Grisman Liliana, este o infracțiune ce atentează la relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile. Astfel, comiterea infracțiunii este determinată de scopul cupidant.

Cu referire la persoana inculpatei Grisman Liliana, instanța de apel a reținut ca circumstanță atenuantă căința sinceră a inculpatei, care a recunoscut pe deplin vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, acceptând examinarea cauzei penale în corespundere cu procedura stabilită de art.364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a mai reținut că Grisman Liliana nu este la prima încălcare a legii penale, anterior fiind condamnată prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, potrivit căreia s-a constatat vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) Cod penal și i s-a numit pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani în temeiul art.90 Cod penal.

Instanța de apel a notat că, sancțiunea normei de incriminare a faptei statuate la art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, în comiterea căreia Grisman Liliana a fost recunoscută vinovată, stabilește următoarele categorii de pedeapsă: amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

La emiterea deciziei Curții de Apel Bălți din 10.07.2019, instanța a conchis în privința faptului că pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, este o pedeapsă echitabilă aplicabilă lui Grisman Liliana. Raționamentul de care s-a condus instanța de apel la stabilirea pedepsei privative de libertate în privința lui Grisman Liliana, s-a bucurat de plauzibilitate în accepțiunea celor stabilite prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10.12.2019, or, instanța de recurs a dispus în privința casării verdictului instanței de apel din considerentul aplicării nefondate a prerogativelor art.90 Cod penal asupra pedepsei penale numite inculpatei Grisman Liliana.

Având în vedere toate împrejurările cauzei, instanța de apel a considerat că numirea unei pedepse privative de libertate inculpatei Grisman Liliana, cu aplicarea prerogativelor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, rămîne a fi considerată o pedeapsă echitabilă ce urmează a fi executată în penitenciar.

Instanța de apel a reținut că săvârșind infracțiunea la data de 08 mai 2018, Grisman Liliana a comis ilicitul în perioada de probă stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 21.12.2016. Conduita inculpatei denotă vădit faptul, că suspendarea condiționată a pedepsei penale în privința acesteia, în prezenta cauză penală, rămîne a fi inoportună și nu are să atingă scopul scontat a pedepsei penale. Or, o condiție expresă a alin.(1) art.90 Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită, fapt ce nu și-a găsit confirmare.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că la determinarea definitivă a pedepsei în privința lui Grisman Liliana, vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.85 alin.(1) Cod penal, prin cumul de sentințe, cu cumularea parțială a pedepsei aplicate în baza deciziei Curții de Apel Bălți din 21.12.2016, are să-i numească pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 3 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Duca Denis în numele inculpatei, prin care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel rejudecând cauza, a examinat-o fără participarea inculpatei, contrar prevederilor art.321 Cod de procedură penală, ce constituie temei pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 4) Cod de procedură penală.

Totodată canza a fost judecată în apel fără citarea legală a inculpatei ce constituie temei pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 5) Cod de procedură penală.

Astfel, după examinarea cauzei în recurs, la rejudecare, instanța de apel urma să parcurgă calea citării legale a inculpatei potrivit art.236 alin.(3) Cod de procedură penală, care urma a fi înmănată de către agentul împuternicit cu înmânarea citației sau prin serviciul poștal. Potrivit art.238 alin.(2) Cod de procedură penală, dacă printr-o declarație, date anterior în cursul procesului penal, persoana a indicat un alt loc pentru a fi citată, ea se citează la locul indicat. Într-adevăr la etapa urmăririi penale inculpata a declarat pentru a fi citată pe adresa din xxxx, deoarece la acel moment închiria acolo o locuință.

Recurentul a invocat că după examinarea cauzei în prima instanță, fiindu-i prin sentință aplicată obligația de a nu părăsi țara, instanța de judecată luându-i angajamentul în acest sens,

inculpata Grisman Liliana la 20.11.2018 a indicat adresa sa de citare ca fiind xxxx, prin care, s-a obligat să comunice schimbarea domiciliului.

Mai mult, la 06.02.2019, în instanța de apel a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată unde la fel a indicat adresa citării xxxx.

Sușține apărarea că, instanța de apel la rejudecarea cauzei, a expediat citații pe adresa veche - mun. xxxx, și nu pe ultima adresă indicată de inculpată, din acest motiv toate avizele s-au întors instanței ca fiind nereclamate.

Mai mult, în ședința din 23.06.2020, instanța de judecată prin încheierea protocolară a dispus aducerea silită a inculpatei în fața instanței deja indicând o nouă adresă – xxxx5, și potrivit raportului Poliției, inculpata nu locuiește pe adresa indicată.

În continuare, a invocat că soluția instanței de apel în latura penală, în partea individualizării pedepsei penale, este prea aspră întrucât instanța urma să ia în considerație circumstanțele atenuante pe caz, recunoașterea vinovăției, căința sinceră, examinarea cauzei în procedura simplificată, a reparat prejudiciul, iar partea vătămată a depus și o cerere prin care a solicitat încetarea procesului penal din motiv că părțile s-au împăcat.

Sușține apărarea că, la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

9. Avocatul Chiriac Stela în numele inculpatei, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 4), 5) și 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea, invocând aceleași motive indicate la pct.8.

10. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursurilor depuse de partea apărării, și a pledat pentru admiterea acestora, deoarece criticile aduse de către titularii cererilor de recurs, parțial și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

11. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, sau, după caz, dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se bazează pe temeiul pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când 4) judecata a avut loc fără participarea.....*inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiului de casare nominalizat, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularii cererilor de recurs, parțial și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art.412 alin.(3) Cod de procedură penală, judecarea apelului se face cu citarea părților și înmânarea copiilor de pe apel.

Conform art.413 alin.(1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță.

În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit prevederilor art.414 alin.(1), (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în ordine de apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

La acest capitol, instanța de recurs ordinar ține să menționeze, că asigurarea dreptului la apărare este una din garanțiile desfășurării procesului de judecare a cauzei cu respectarea principiului contradictorialității, întrucât participarea inculpatului în procesul penal asigură protejarea drepturilor și libertăților prevăzute de lege și contribuie la cercetarea obiectivă, sub toate aspectele și multilaterală a cauzei, ultimul având acces deplin la procesul de desfășurare a actului de justiție în privința sa.

Pe lângă aceasta, potrivit prevederilor art.321 Cod de procedură penală, (1) Judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

(2) Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul:

- 1) când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;
- 2) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia.

Totodată potrivit prevederilor alin.(5) al articolului sus menționat, instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Încheierea privind anunțarea inculpatului în căutare se execută de către organele afacerilor interne.

(6) Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin.(2) pct. 1) *numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.*

Colegiul penal lărgit, conchide că eroarea instanței de apel constă în faptul că, neavând un temei legal din cele prevăzute de art.321 Cod de procedură penală, a purces la judecarea

fondului cauzei în lipsa inculpatei, participarea căruia era obligatorie reieșind atât din categoria infracțiunii incriminate, cât și din prevederile art.66 alin.(2) pct. 23) Cod de procedură penală, potrivit căroră inculpatul are dreptul să participe la judecarea cauzei în privința sa, iar acest drept creează obligația instanței a asigura prezența acesteia la judecarea cauzei, iar instanța de apel prin dispunerea judecării în lipsa inculpatei a admis o eroare gravă de drept ce nu poate fi reparată de instanța de recurs ordinar, impunându-se astfel casarea deciziei și remiterea cauzei la rejudecare.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel.

Așadar, instanța de recurs ține să menționeze că în ședința de judecată a instanței de apel, președintele ședinței a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatei care este anunțat în căutare potrivit răspunsului eliberat de către Inspectoratul de poliție Bălți din 30 septembrie 2020 (f.d.54 Vol. II), iar potrivit procesului verbal al ședinței instanței de apel din data de 22 septembrie 2020, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpatei.

Totodată, Colegiul penal reține că, la data pronunțării deciziei din 22 septembrie 2020, instanța de apel nu dispunea de date concrete care ar confirma locul aflării inculpatei, iar *procurorul contrar normei citate mai sus, n-a prezentat probe verosimile despre locul aflării inculpatului, și precum că acesta se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată*, astfel, instanța de apel neîntemeiat a decis examinarea cauzei în lipsa inculpatei.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, instanța de apel neîntemeiat a examinat cauza în lipsa inculpatei, fără a avea date concrete despre locul aflării acesteia, or, inculpata a nu a beneficiat de dreptul la un proces echitabil, sub aspectul că acesta a fost lipsită de dreptul de a participa în apel, de a se pronunța asupra apelului declarat de către procuror.

În hotărârea *Russu c.Moldovei* din 13 noiembrie 2008, CȚEDO a menționat că articolul 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include, *inter alia*, nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (*Stanford vs. Regatul Unit-hotărâre din 23 februarie 1994; Barberà, Messegué și Jabardo vs. Spania - hotărâre din 6 decembrie 1988*). Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute în sub-paragrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 - „să se apere el însuși”, „să întrebe sau să solicite audierea martorilor”.

Reieșind din cele expuse, se atestă că, instanța de apel nu a stabilit că inculpata lipsește nemotivat, nu a decis judecarea cauzei în lipsa inculpatei în temeiul celor trei motive de excepție, fără a întreprinde toate măsurile prescrise pentru a avea temei de a examina cauza în lipsa acesteia neverificând rezultatele căutării, astfel, nerespectând prevederile art.321 Cod de procedură penală.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-a găsit parțial confirmare temeiul pentru recurs invocat de recurenți, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, având obligația să înlăture erorile menționate și cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocații Duca Denis și Chiriac Stela în numele inculpatei Grisman Liliana, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Grisman Liliana xxxx*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Grisman Liliana xxxx urmează a fi eliberată din penitenciar, dacă în privința acesteia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest pe altă cauză sau aceasta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 10 decembrie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor